

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-20.06- 05.02/2/274.00.1/Б/ОК.29 -2021
	Екземпляр № 1	Арк. __ / 11

Лабораторна робота № 1

Тема: Дослідження технічного стану транспортного засобу

Мета роботи: встановлення відповідності технічного стану зазначеного транспортного засобу вимогам чинної нормативної документації з безпеки дорожнього руху і охорони навколишнього середовища.

Теоретичні відомості

Технічний стан дорожніх транспортних засобів та їх обладнання повинні відповідати вимогам стандартів з безпеки дорожнього руху і охорони навколишнього середовища, а також правил технічної експлуатації, інструкцій підприємств-виробників та іншої нормативно-технічної документації.

Основні вимоги до технічного стану дорожніх транспортних засобів з безпеки дорожнього руху і охорони навколишнього середовища зосереджені в ДСТУ 3649-2010. Засоби транспортні дорожні. Експлуатаційні вимоги безпеки до технічного стану та методи контролю. (див. розділ 4).

Крім того, ряд умов, при яких заборонена експлуатація дорожніх транспортних засобів, обумовлено в Правилах дорожнього руху.

Загальні вимоги до Дорожніх транспортних засобів (ДТЗ). ДТЗ повинні:

- не загрожувати безпеці осіб, які ними користуються, або іншим учасникам руху;
- рівень шкідливих речовин, що виділяються ними, не повинен перевищувати встановлені законодавством значення;
- не спричиняти пошкодження доріг та їх улаштування;
- забезпечувати достатнє поле огляду водієві, а також легке, зручне і повне користування засобами керування, гальмування, сигналізації та освітлення дороги;
- не спричиняти радіо електричних перешкод вище встановленого рівня.

Запасні частини повинні відповідати вимогам нормативної та конструкторської документації і мати маркування для їх ідентифікації. Обладнання та пристрої автомобільних транспортних засобів, насамперед ті, що сприяють безпеці та охороні довкілля від негативних наслідків їх використання, повинні утримуватись у належному технічному стані, діяти надійно та ефективно.

Загальні вимоги до технічного стану та обладнання ДТЗ:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-20.06- 05.02/2/274.00.1/Б/ОК.29 -2021
	Екземпляр № 1	Арк. __ / 12

– технічний стан та обладнання ДТЗ повинні відповідати вимогам чинної нормативної документації з безпеки дорожнього руху і охорони навколишнього середовища;

– не допускається вносити зміни в конструкцію ДТЗ та застосовувати експлуатаційні матеріали, не передбачені підприємством-виробником ДТЗ, без узгодження з ним чи з іншою уповноваженою на те організацією;

– перед проведенням контролю повинні перевірятися: ідентифікаційні номери ДТЗ - кузова (шасі) та двигуна, наявність та зміст передбачених підприємством-виробником номерних та кодових табличок, державний реєстраційний номер. Ідентифікаційні дані, характеристики використовуюваного обладнання, умови проведення та результати контролю повинні бути занесені до протоколу контролю (див. додаток).

Елементи конструкції, яким приділяється особлива увага:

- 1) прилади зовнішні світлові;
- 2) рульове керування;
- 3) шини та колеса;
- 4) гальмівні системи;
- 5) склоочисники та склоомивачі вітрового скла;
- 6) двигун та його системи;
- 7) інші елементи конструкції (дзеркала заднього виду, звукові сигнали, сонцезахисні пристрої, розміщення вантажу, замки та запірні пристрої, аварійні виходи і т.і.).

Порядок виконання роботи

1. Вивчити:
 - а) перелік чинної нормативної документації з безпеки дорожнього руху і охорони навколишнього середовища;
 - б) основні вимоги до технічного стану дорожніх транспортних засобів з безпеки дорожнього руху і охорони навколишнього середовища;
 - в) елементи конструкції, яким приділяється особлива увага та методи перевірки їх технічного стану.
2. Записати:
 - а) вихідні дані;
 - б) вимоги до технічного стану заданого транспортного засобу з безпеки дорожнього руху і охорони навколишнього середовища;
 - в) порівняльну характеристику контрольованих параметрів в таблицю:

Параметр	Значення		
	за нормою	за паспортом	фактичне

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-20.06- 05.02/2/274.00.1/Б/ОК.29 -2021
	Екземпляр № 1	Арк __ / 13

г) Протокол контролю ДТЗ (стор. 4).

Варіанти завдань

Варіант	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Категорія ДТЗ	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄
Елемент конструкції*	1	2	3	4	5	6	7	3	4	3
варіант	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Категорія ДТЗ	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄
Елемент конструкції*	4	5	6	7	1	2	3	4	3	7
варіант	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Категорія ДТЗ	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄
Елемент конструкції*	7	1	2	3	4	5	4	7	7	4

*Відповідність номера елемента конструкції його назві зазначена у теоретичних відомостях

Контрольні запитання

1. Яка нормативна документація з безпеки дорожнього руху і охорони навколишнього середовища діє в Україні?
2. Загальні вимоги до ДТЗ?
3. Основні вимоги до технічного стану дорожніх транспортних засобів з безпеки дорожнього руху і охорони навколишнього середовища?
4. Елементи конструкції, яким приділяється особлива увага?
5. Вимоги та методи контролю приладів зовнішнього освітлення?
6. Вимоги та методи контролю рульового керування?
7. Вимоги та методи контролю шин та коліс?
8. Вимоги та методи контролю гальмівних систем?
9. Вимоги та методи контролю склоочисників та склоомивачів вітрового скла?
10. Вимоги та методи контролю двигуна та його систем?
11. Вимоги та методи контролю інших елементів конструкції (дзеркала заднього виду, звукові сигнали, розміщення вантажу, замки та запірні пристрої, аварійні виходи і т.д.)?
12. Умови заборони руху ДТЗ?

Використана література:

Д.В. Зеркалов, П.Р. Левковець, О.І. Мельниченко, О.М. Дмитрієв.
Безпека руху автомобільного транспорту: довідник. – Київ: Основа, 2002. – 360 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-20.06- 05.02/2/274.00.1/Б/ОК.29 -2021
	Екземпляр № 1	Арк __ / 14

Форма протоколу контролю

Протокол контролю ДТЗ на відповідність експлуатаційним вимогам безпеки до технічного стану

(назва організації/ підприємства, що виконує контроль)

Ідентифікаційні дані ДТЗ:

Марка ДТЗ _____;
Категорія _____; Державний номер _____;
Номер кузова (шасі) _____; Номер двигуна _____;
Рік виготовлення _____ Пробіг _____ км.
Власник ДТЗ _____

Контроль проводиться за пунктами ДСТУ:

За методикою (методиками) _____

Засоби вимірювальної техніки:

Назва	Характеристики	Дані про повірку (атестацію)

Результати контролю _____
(наводяться результати контролю, кількісні показники

зазначаються з характеристиками точності та/чи достовірності, робиться категоричний

висновок про відповідність чи невідповідність технічного стану вимогам ДСТУ)

Дата проведення контролю _____

Підписи осіб, що проводили контроль:

Підпис _____ дата _____

Підпис _____ дата _____